

**UDRUGA PROFESIONALNIH VATROGASACA
HRVATSKE**

Ksaverska cesta 107; 10 000 ZAGREB
Telefon 01/4646-398, Internet: <http://www.upvh.hr>
Fax: 01/4646-398, E-mail: upvh@zg.t-com.hr
OIB:15336596736 Žiro račun:HR8323400091100226764

**JAVNA VATROGASNA POSTROJBA
n/p zapovjednika**

**Predmet: Priključak vatrodojavnog sustava na vatrogasnu postrojbu članak 44.
Zakona o vatrogastvu – smjernice se daje**

Kako je od stupanja na snagu Zakona o vatrogastvu („Narodne novine“ broj: 125/19,) (dalje u tekstu: Zakon) te njegove primjene na terenu došlo do različite primjene odredbi članka 44. Zakona, a za koji se ova Udruga zauzimala tijekom izrade Zakona, dajemo pojašnjenje tog članka te smjernice za postupanje kod priključka vatrodojavnog sustava na vatrogasnu postrojbu.

Zakon o vatrogastvu u članku 44. stavak 2. propisuje da pravna osoba koja koristi sustav za dojavu požara, a nema osnovanu vatrogasnu postrojbu sukladno Zakonu ili nema osigurano 24 satno dežurstvo kod vatrodojavne centrale koja nadzire štićenu građevinu, sustav za dojavu požara povezuje s nadležnom javnom vatrogasnom postrojbom ili središnjom postrojbom dobrovoljnog vatrogasnog društva čije područje odgovornosti uključuje tu pravnu osobu ili s vatrogasnim operativnom centrom vatrogasne zajednice županije ili Grada Zagreba koji uzbuđuje tu javnu vatrogasnu postrojbu ili središnju postrojbu dobrovoljnog vatrogasnog društva (u daljnjem tekstu: vatrogasna postrojba). Odredba stavka 3. navedenog članka Zakona propisuje da troškove povezivanja te održavanja veze s nadležnom javnom vatrogasnom postrojbom ili središnjem postrojbom dobrovoljnog vatrogasnog društva snosi pravna osoba koja koristi sustav za dojavu požara. Nadalje, odredbom stavka 5. navedenog članka Zakona propisano je da se svaka lažna dojava na temelju koje je intervenirala vatrogasna postrojba iz stavka 2. ovoga članka naplaćuje od pravne osobe koja koristi sustav za dojavu požara sukladno jedinstvenom cjeniku koji u obliku naputka donosi glavni vatrogasni zapovjednik.

Zakonom propisana obveza povezivanja sustava za dojavu požara na vatrogasnu postrojbu i to za one pravne osobe koje koriste sustav za dojavu požara, a nemaju osnovanu vatrogasnu postrojbu sukladno Zakonu ili nemaju osigurano 24 satno dežurstvo kod vatrodojavne centrale koja nadzire štićenu građevinu, ima za cilj brzu i učinkovitu vatrogasnu intervenciju te posredno tome smanjenje materijalne štete odnosno spašavanje života i zdravlja osoba koje su ugrožene nastalim požarom. Na ovaj način smanjuju se materijalni troškovi i same vatrogasne postrojbe koja je izašla na ovu intervenciju jer je zbog brze dojave o požaru, koja je došla na mjesto požara kada je isti u početnoj fazi te vatrogasna intervencija

traje kraće s manje utrošenih sati rada vatrogasne tehnike a posredno tome i manjim materijalnim troškovima (gorivo, sredstva za gašenje i drugo)

Zakon o vatrogastvu stupio je na snagu 01.01.2020. godine te u njemu nema niti jedne odredbe koja ukazuje na povratno djelovanje općenito pa ni na pravne subjekte koji imaju vatrodojavni sustav koji je izgrađen prema propisima koji su vrijedili prije donošenja Zakona o vatrogastvu (imaju građevinsku dozvolu i/ili uporabnu dozvolu) te obvezu priključivanja postojećeg vatrodojavnog sustava na vatrogasnu postrojbu. Članak 89. stavak 4. i 5. Ustava Republike Hrvatske jasno zabranjuje povratno djelovanje zakona i propisa i dozvoljava samo neke iznimke koje u Zakonu o vatrogastvu ne postoje a isti glase: „(4) **Zakoni i drugi propisi državnih tijela i tijela koja imaju javne ovlasti ne mogu imati povratno djelovanje.** „(5) **Iz posebno opravdanih razloga samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno djelovanje.**“

Prema naprijed navedenom osigurava se pravna sigurnost i vladavina prava za sve vlasnike građevina koje su dobile uporabnu dozvolu ili su dobile građevinsku dozvolu prije stupanja na snagu Zakona o vatrogastvu i koje su sukladno odobrenoj projektnoj dokumentaciji prosljeđivanje signala dojava požara riješili na način koji je bio dozvoljen prema tadašnjim propisima, te nemaju obvezu priključivati se na vatrodojavnu centralu vatrogasne postrojbe, ali mogu ako to žele što je njihova dobra volja.

Za sve građevine koje će se graditi nakon stupanja na snagu Zakona o vatrogastvu a nemaju vlastitu vatrogasnu postrojbu ili 24 satno dežurstvo na vatrodojavnoj centrali, obveza je da se prvo u posebnim uvjetima iz zaštite od požara koje izdaje javnopravno tijelo za zaštitu od požara definiraju uvjeti za povezivanje vatrodojavnog sustava na vatrogasnu postrojbu, nakon tog da se to povezivanje tehnički riješi u glavnom projektu vatrodojave na koji će suglasnost dati nadležno javnopravno tijelo za zaštitu od požara, te nakon tehničkog pregleda (kojem prethodi prvo ispitivanje stabilnih sustava za zaštitu od požara) kad se utvrdi da je vatrodojavni sustav povezan na vatrogasnu postrojbu izda uporabna dozvola za konkretnu građevinu.

Pravilnikom o sustavima za dojavu požara („NN“ 56/99.) u članak 4. se navodi „*Sustav za dojavu požara i njegovi dijelovi moraju udovoljavati odredbama normi niza HRN EN 54, HRN DIN VDE 0833 (dio 1 i 2) i ovog Pravilnika te, **po potrebi, uvjetima priključenja na mjesto stalnog dežurstva.**“*, a u članku 9. stavku 2. točki 6. istog Pravilnika definira se da vatrodojavna centrala mora „**omogućiti priključenje vatrogasne postrojbe prema mjesnim uvjetima**“, međutim navedenim Pravilnikom nije propisano što su to mjesni uvjeti. U posebnim uvjetima građenja iz zaštite od požara, koje izdaje javnopravno tijelo za zaštitu od požara, trebaju se propisati mjesni uvjeti koje mora zadovoljiti vatrodojavna centrala da bi se proslijedio signal u vatrogasnu postrojbu, a koji ovise o više parametara koje mora zadovoljiti ovakav način prijenosa signala na vatrogasnu postrojbu.

Prema tehničkoj praksi zemalja članica EU pod mjesnim uvjetima se podrazumijeva da se omogućavanje vatrogascima da u slučaju dojava požara u šticenoj građevini, mogu ući u građevinu bez prisutnosti vlasnika ili njegovog predstavnika, utvrditi mjesto prorade javljača požara, resetirati vatrodojavnu centralu i pristupiti gašenju požara u prostoru koji je zahvaćen požarom. Ovo podrazumijeva da vatrogasna postrojba ima master ključ (generalni ključ)

kojim otvara ormarić na vanjskoj fasadi štíćene građevine, a koji može otvoriti samo nakon prorade vatrodajavnog sustava u toj građevini, nakon čega uzimaju ključ iz ormarića od glavnog ulaza u građevinu (i od ostalih prostorija u građevini koje su zaključane), ulazi u građevinu te na vatrodajavnoj centrali ili paralelnom sinoptičkom tablou, a koji mora biti u blizini glavnog ulaza i dostupan vatrogascima, utvrditi mjesto prorade javljača požara, te izvršiti gašenje požara na mjestu njegovog nastanka.

Prema članku 12. stavku 1. Pravilnika o sustavima za dojavu požara („NN“ 56/99.) prijenos signala s vatrodajave u štíćenoj građevini prema vatrogasnoj postrojbi obavlja se glavnim vodovima za koje se treba osigurati da su pri uključenom sustavu za dojavu požara nadzirani na prekid i kratki spoj što se rješava primjenom norma HRN EN 54-21 – Sustavi za dojavu požara – 21 dio: Oprema za prijenos uzbune i dojavu greške, HRN EN 54-25:2008 Sustavi za otkrivanje i dojavu požara -- 25. dio: Dijelovi koje upotrebljavaju radio veze, te EN 50136-1:2012 Alarmni sustavi -- Sustavi i uređaji za prijenos signala alarma -- 1. dio: Opći zahtjevi za sustave za prijenos signala, pa se za siguran prijenos signala s vatrodajavnog sustava mora osigurati jedan glavni i jedan pomoćni prijenosni put s točno utvrđenim protokolom za dojavu u vatrogasnu postrojbju.

Sve što je potrebno za priključak vatrodajavne centrale s neke građevine na vatrogasnu postrojbju definirano je u Tehničkim smjernicama preventivne zaštite od požara TRVB 114 S *Uvjeti za priključak protupožarnih alarmnih sustava na javne vatrogasne postrojbe* izdan od strane Udruge austrijskih federalnih vatrogasnih postrojbi (kojeg dostavljamo u pravitku dopisa na engleskom jeziku i neautorizirani prijevod), te se u ovim slučajevima isti može koristiti kao pravilo tehničke prakse za **uvjete priključenja na mjesto stalnog dežurstva pod mjesnim uvjetima** što zahtjeva Pravilnika o sustavima za dojavu požara („NN“ 56/99.).

Za one vlasnike građevina koje posjeduju uporabnu i građevinsku dozvolu prije stupanja na snagu Zakona o vatrogastvu, a žele svoj vatrodajavni sustav priključiti na vatrogasnu postrojbju moraju poštivat slijedeći postupak:

1. Izradit glavni projekt vatrodajavnog sustava koji se priključuje na vatrogasnu postrojbju sukladno naprijed navedenom i smjernicama TRVB 114 S te uvjetima priključka na postojeću infrastrukturu vatrogasne postrojbe.
2. Sukladno članku 5. stavku 1. točki 1. Pravilnika o jednostavnim i drugim građevinama i radovima („NN“, broj: 112/17, 34/18, 36/19, 98/19 i 31/20) priključak vatrodajave na vatrogasnu postrojbju, postojećoj građevini se poboljšava ispunjavanje temeljnih zahtjeva zaštite od požara za građevinu, a kojima se ne mijenja usklađenost te građevine s lokacijskim uvjetima u skladu s kojima je izgrađena te se sukladno članku 6. stavku 1. citiranog Pravilnika za ove radove ne izdaje uporabna dozvola. Također sukladno članku 6. stavku 3. navedenog Pravilnika za građevine i radove za koje se ne izdaje uporabna dozvola nije potrebna niti potvrda javnopravnih tijela propisane posebnim propisima te je dovoljan samo glavni projekt kojeg potpisuje ovlaštteni projektant sukladno Zakonu o gradnji.
3. Sukladno članku 6. stavku 4. Pravilnika o jednostavnim i drugim građevinama i radovima („NN“, broj: 112/17, 34/18, 36/19, 98/19 i 31/20) investitor je dužan prijaviti početak izvođenja radova na priključenju vatrodajave na vatrogasnu postrojbju sukladno

Zakonu o gradnji, a prema stavku 5. istog članka citiranog Pravilnika za izvođenje ovih radova potreban je osigurat i stručni nadzor sukladno Zakonu o gradnji.

4. Nakon završetka radova na povezivanju vatrodojavnog sustava na vatrogasnu postrojbu prema točki 3. ovog Naputka treba se izvršiti prvo ispitivanje ovako izgrađenog vatrodojavnog sustava od strane neutralne ovlaštene pravne osobe za ispitivanje sustava zaštite od požara sukladno članku 4. Pravilnika o provjeri ispravnosti stabilnih sustava zaštite od požara („NN“ 44/12.). Provjera ispravnosti izgrađenog vatrodojavnog sustava provodi se sukladno članku 13. citiranog Pravilnika. Za glavni projekt spajanja vatrodajave na vatrogasnu postrojbu sukladno članku 6. stavku 3. Pravilnika o jednostavnim i drugim građevinama i radovima („NN“, broj: 112/17, 34/18, 36/19, 98/19 i 31/20) nije potrebna potvrda javnopravnih tijela propisane posebnim propisima, to se kod prvog ispitivanja obavlja uvid u ovjerenu projektnu dokumentaciju vatrodojavnog sustava (postojeće stanje za koje postoji uporabna dozvola) i pregled izvedenog stanja u odnosu na odobrenu projektnu dokumentaciju (uvid u glavni projekt spajanja vatrodajave na vatrogasnu postrojbu te utvrđivanje da li je izvedeno sukladno tom glavnom projektu). Ukoliko je vatrodajavni sustav izveden sukladno glavnom projektu o spajanju vatrodajave na vatrogasnu postrojbu izrađenog sukladno članku 5. stavku 1. točki 1. Pravilnika o jednostavnim i drugim građevinama i radovima („NN“, broj: 112/17, 34/18, 36/19, 98/19 i 31/20), odnosno za sustav su priloženi sve isprave koje se navode u tom glavnom projektu glede osiguranja kvalitete, ispitivač postupka sukladno članku 17. stavku 2. Pravilnika o provjeri ispravnosti stabilnih sustava zaštite od požara („NN“ 44/12.).
5. Provjeri ispravnosti i funkcionalnosti ovako izvedenog vatrodojavnog sustava provodi se od strane ovlaštenih pravnih osoba koje ovlašćuje ministar unutarnjih poslova jednom godišnje prema članku 40. stavku 1. Zakona o zaštiti od požara („NN“ 92/10.), a provjera se obavlja samo na temelju odobrene projektne dokumentacije što je utvrđeno u članku 13. stavku 1. Pravilnika o provjeri ispravnosti stabilnih sustava za zaštitu od požara („NN“ 44/12.), to se u ovom slučaju odobrena tehnička dokumentacija smatra glavni projekt o spajanju vatrodajave na vatrogasnu postrojbu izrađenog sukladno članku 5. stavku 1. točki 1. Pravilnika o jednostavnim i drugim građevinama i radovima („NN“, broj: 112/17, 34/18, 36/19, 98/19 i 31/20), uz prethodno provođenje prvog ispitivanja i izdavanja uvjerenja prema točki 4. ovog Naputka.

Zakon o vatrogastvu člankom 44. propisuje obvezu spajanja vatrodajave na vatrogasnu postrojbu kada nemaju vlastitu vatrogasnu postrojbu ili 24 satno dežurstvo na vatrodajavnoj centrali te je to obostrana obveza s jedne strane vlasnika građevine koji mora spojiti vatrodajavu na vatrogasnu postrojbu, a s druge strane obveza vatrogasne postrojbe da mora prihvatiti spajanje vatrodajave na vatrogasnu postrojbu.

Kako se rad vatrogasnih postrojbi financira javnim novcem što kroz državni proračun što kroz proračune jedinica lokalne samouprave Zakon o vatrogastvu je jasno definirao koje troškove snosi vlasnik vatrodajavnog sustava a koji se odnose na tehničko prilagođavanje vlastitog vatrodajavnog sustava za prijenos signala dojava požara u vatrogasnu postrojbu i održavanje veze s vatrogasnom postrojbom te za intervenciju vatrogasne postrojbe kod lažnog alarma kojim se želi utjecati na vlasnika vatrodajavnog sustava da ga održava u ispravnom i funkcionalnom stanju, da nema lažnih alarma kojima se uzrokuje intervencija vatrogasne postrojbe.

Glede naplaćivanja troškova vatrogasne intervencije kod lažnog alarma kao potvrda da je lažni alarm bio i da je vatrogasna postrojba nepotrebno intervenirala, potrebno je na vatrodojavnom sustavu gdje je izvršena intervencija ispisat listu događanja (povijest događaja) kako bi se moglo dokumentirano tražiti nadoknada ovakve vatrogasne intervencije.

Za ostale usluga koje zahtjeva vlasnik vatrodojavnog sustava (informacija o kvarovima i tehničkoj neispravnosti vatrodojavnog sustava i sl.) a koje bi naplaćivale vatrogasne postrojbe od pravnih osoba koje koriste sustav za dojavu požara odnosno od šticećenih građevina, treba se ugovorom utvrditi prava i obveze te naknada za takve obveze a koja treba biti sukladna cjeniku kojeg treba donijeti glavni vatrogasni zapovjednik sukladno ovlaštenjima iz Zakona o vatrogastvu.

S poštovanjem,

T A J N I K:

Branko Šimara, dipl. ing.